

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СВІТОВІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ

*Бугріменко Р.М., к.е.н., доцент, Смірнова П.В., к.е.н., доцент
Харківський державний університет харчування та торгівлі*

На сучасному етапі питання глобалізації виникають дуже різко, як об'єктивна необхідність сучасного життя. Тому вони широко і з різних сторін охоплені журналістами, аналітиками, вченими, що працюють у різних напрямках. Зрозуміло, що як в періодичних виданнях, так і в книжкових виданнях постійно з'являється нова інформація на цю тему. Але найбільший обсяг цього, звичайно, знаходиться в Інтернеті. З цього інформаційного потоку складаються саме ті моменти, які дозволяють нам структурувати знання про вплив глобалізації на сучасну систему вищої освіти і виявляти суть цього процесу.

Сьогодні світ пов'язаний турботою про виховання громадянина всієї планети. Інтенсивно розвивається міжнародний освітній простір. Тому світова спільнота прагне створити глобальну стратегію розвитку освіти людей, незалежно від місця проживання та рівня освіти. В даний час прогнозуються тенденції розвитку світового освітнього простору, виділяються типи регіонів на основі взаємодії освітніх систем та їх реагування на інтеграційні процеси. Всі країни поділяють розуміння того, що сучасна освіта повинна стати міжнародною. Тобто університетська освіта набуває особливостей багатокультурної освіти. Вона розвиває здатність оцінювати явища з позиції іншої людини, різних культур та іншої соціально-економічної освіти. У той же час Університет зберігає не тільки дух свободи наукової творчості, а й збагачує всі навчальні курси. Створено багатокультурне середовище, що передбачає свободу культурного самовизначення майбутнього спеціаліста та збагачення його особистості

[1]. У світі існує прагнення інтеграції різних видів вищих навчальних закладів (під егідою класичного університету) в наукові та освітні мегаполіси континентальної, міжрегіональної та державної важливості. У різних країнах існують асоціації університетів з промисловими комплексами. Це є основою для наукових досліджень та підготовки унікальних фахівців для сучасних фірм і підприємств [1].

Світовий освітній простір об'єднує національні освітні системи різного типу і рівня, значно відрізняються філософськими та культурними традиціями, рівнем цілей і цілей, їх якісним статусом. Тому необхідно говорити про сучасний світовий освітній простір як про єдиний організм з присутністю в кожній освітній системі глобальних тенденцій та збереження різноманітності, яка формується.

У світовій системі освіти кінця XX - початку XXI століття існують певні глобальні тенденції:

1) прагнення до демократичної системи освіти, тобто доступності освіти для всього населення країни, безперервності її рівнів і рівнів, забезпечення автономії та незалежності навчальних закладів;

2) забезпечення права на освіту для всіх, хто бажає (можливість та рівні можливості кожної людини отримати освіту в навчальному закладі будь-якого типу, незалежно від національності та раси);

3) суттєвий вплив соціально-економічних чинників на освіту (культурна та освітня монополія деяких етнічних меншин, платні форми освіти, прояв шовінізму та расизму);

4) збільшення діапазону освітніх та організаційних заходів, спрямованих як на задоволення різноманітних інтересів, так і на розвиток здатності до навчання;

5) зростання ринку освітніх послуг;

6) розширення мережі вищої освіти та зміна соціального складу студентів (становлення демократичності);

7) в галузі управління освітою, пошук компромісу між жорсткою централізацією та повною автономією;

8) освіта стає пріоритетним об'єктом фінансування в розвинених країнах світу;

9) постійне оновлення та налагодження навчальних програм у школі та університеті;

10) відхід від орієнтації на «середнього учня», підвищений інтерес до обдарованих дітей та молоді, у специфіці розкриття та розвитку їх здібностей у процесі та засобах освіти;

11) пошук додаткових ресурсів для виховання дітей з вадами розвитку, дітей-інвалідів.

Світова освіта є поліструктурною: для неї характерні просторові (територіальні) та організаційні структури. У вирішенні проблем світової освіти важливі міжнародні проекти та програми, оскільки вони обов'язково передбачають участь різних освітніх систем.

Основні міжнародні проекти включають:

- ERASMUS, метою якого є забезпечення мобільності студентам Європейських рад (наприклад, згідно з програмою, до 10% студентів повинні навчатися в університеті в іншій європейській країні);

- LINGUA - це програма підвищення ефективності навчання іноземних мов, починаючи з молодших класів;

- EURECA, завданням якої є координація досліджень з країнами Східної Європи;

- ESPRIT - проект, який передбачає інтеграцію зусиль європейських університетів, науково-дослідних інститутів, комп'ютерних фірм у створенні нових інформаційних технологій;

- EIPDAS - це програма, спрямована на вдосконалення планування та управління освітою в арабських країнах;
- TEMPUS є загальноєвропейською програмою, спрямованою на розвиток мобільності університетської освіти;
- IRIS - це система проектів, спрямованих на розширення можливостей жіночої професійної освіти.

Для світової освіти характерні такі найважливіші тенденції:

Перша тенденція - це повсюдна орієнтація більшості країн на перехід від елітної освіти до якісної освіти для всіх.

Друга тенденція - поглиблення міждержавного співробітництва у сфері освіти. Розвиток діяльності цього процесу залежить від потенціалу національної системи освіти та на рівних умовах партнерства між державами та окремими учасниками.

Третя тенденція передбачає значне зростання гуманітарних наук у світовій освіті в цілому, а також шляхом впровадження нових наукових і навчальних дисциплін, орієнтованих на людину: політологія, психологія, соціологія, культура, екологія, ергономіка, економіка.

Іншою важливою тенденцією розвитку світової освіти є значне поширення інновацій, зберігаючи при цьому національні традиції та національну ідентичність розвинених країн та регіонів.

Тому простір стає мультикультурним і соціально орієнтованим на розвиток людини і цивілізації взагалі, більш відкритим для формування міжнародного навчального середовища, наднаціонального характеру знань та залучення людини до світових цінностей.

Література:

1. Бордовская., Н.В. Реан А.А. Педагогика. Учебник для вузов – СПб: Издательство «Питер», 2000. – 304 с. – (Серия «Учебник нового века»)